

APĂRAREA NATIONALĂ

organ național independent.

Apare: Miercuri, Vineri și Duminecă.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

strada Carolinei Nr. 5.

ABONAMENTELE:

Pentru monarhia austro-ungară:
Pe un an 24 cor., 6 luni 12., 3 luni 6 coroane.
Pentru România și străinătate:
Pe an 25 franci, 6 luni 13 franci, 3 luni 7 franci.
Abonamentele se plătesc înainte.

Proprietari și editori:

Dr. Eusebie Antonovici, cand. de adv.
Valerian Halip, notar.
Constantin Jescu, țaran.
Vasile Maghior, paroh.
Dorimedont Vlad, inv. sup.

INSERTIUNILE:

Un rînd petiț sau spațiul său coastă pentru publicarea odată 12 bani, de două ori 18 bani, de trei ori 24 bani. — Reclame la finea textului coastă șirul de petiț 50 bani.

Prenumeratiunile se primesc la administrație; Inseratele la „Societatea tipografică bucovineană” în Cernăuț.

Epistole nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se inapoiază.

Un număr costă 20 bani.

Cernăuț, 29 Iunie 1907.

S'a constituit în fine și clubul parlamentar român. Aceasta ne anunță cel puțin știrile ultime so site din Viena la Cernăuț. Conform acestor știri dl *baron Dr. A. Hormuzachi* a devenit președintele clubului și-i aparțin toți deputații aleși în cercurile electorale românești — prin urmare și contele *Bellegarde*. Că s'a constituit clubul român abia în zilele ultime, deci mult după proverbiala oara unsprezece — toate celelalte cluburi s'au constituit cu multe zile înainte — e în ori ce caz numai cît vina a d-lui Dr. Aurel Onciul, care împreună cu cumnatul său Florea a Lupei au voit să frustreze în ruptul capului consolidarea deputaților români din parlament. firește spre a putea prourma în modul acesta mai lesne mendrele lor obscene de pînă acu.

Dacă fixăm *pro memoria* acest fapt trist însă adevărat din viața politică bucovineană încercat de menționații corifei naționali prin inventarea de fel și fel de piedici maihiavelice, trebuie totodată să constatăm — earăși *pro memoria*, — că constituirea clubului român a fost înlesnită numai în urma insistenței d-lui contele *Bellegarde*.

Cu aceasta a voit D-sa să se achite de promisiunea, ce a dat'o a doua zi după alegere alegătorilor săi și anume că va stărui ca deputat — intrînd în clubul român — să reprezinte în prima linie intere-

sele românești.

Pe cît de măreață și deamnă de toată recunoștința e atitudinea d-lui contele *Bellegarde*, pe atît de mohărit și condamabil este rolul psihopatic al d-lui Onciul, care abia după ce a solicitat primirea în alte cluburi parlamentare — s'a hotărît în fine să intre în clubul român.

În ori ce caz n'ar fi pierdut clubul român mult prin rămînerea la o parte a d-lui Onciul, deoarece e știut că în sesiunea ultimă parlamentară s'a excelat D-sa în acest fel, încît i-l consideră azi în Viena toți de un neurastenic escentric, plin de contrariziceri, care nu merită să fie luat în serios. Serviciile, ce le va aduce prin urmare dl A. Onciul Romînilor în parlament, pot să fie numai cu rezultat negativ.

Inregistrînd constituirea clubului român trebuie să amintim și știrea, că președintele acestui club dl A. baron *Hormuzachi* stă în tratări cu deputații italieni, voind să formeze împreună cu aceștia un club parlamentar latin.

Știut este, că sub referințele actuale din parlament vor putea avea însemnatate numai acei deputați, cari aparțin unor cluburi mai mari, deoarece numai astfel pot fi aleși în diferitele secțiuni.

Avînd în vedere acest moment precum și mai ales legăturile de sînge ce există între Romîni și Italieni înregistrăm cu bucurie a-

ceasta știre și dorim ca inițiativa luată de dl baron *Hormuzachi* să fie încoronată de succes.

***

În ultimele zile au fost convocați de contele *Bellegarde* toți deputații bucovineni cu scopul de a-se constitui într'un club bucovinean, care să se ocupe în parlament de afaceri emnente economice. Constituirea acestui club a trebuit să rămînă însă baltă din cauza hiperneurasteniei a d-lui Onciul.

***

Cu ocaziunea deschiderii sesiunii parlamentare au adus deputații ruteni din Galiția și Bucovina o moțiune, prin care cer între altele anexarea Bucovinei la partea ruteană din Galiția.

Firește, că moțiunea aceasta e bazată pe niște date pseudohistoriografice de pînura celora lui Aurel Onciul.

Scrierea acestuia despre rutenizarea Bucovinei ar putea să aducă compatrioților noștri spre ajungerea scopului urmărit în ori ce caz așisderea servicii bune și ne mirăm mult, că nu-o citează de astădată.

Ce atitudine vor lua deputații romîni — firește cu excepțiunea lui Aurel Onciul — față de aceasta moțiune, nu ni este deocamdată cunoscut. În ori ce caz așteptăm, că vor desfide datele citate și vor lua poziție energică contra atacului încercat.

Bucovina n'a fost nici cînd o

satrapie ruscă și e deci în prîua linie datorința deputaților romîni să grijască, ca să nu devină nici în viitor.

24 Iuni.

O pată pentru conștiința și cinstea rominească este hotărîrea, ce s'a primit în adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor romîni” în Rădăuț.

Orbiți de patima răsbunării învățătorii romîni au luat un conclud, care trebuie să le sdruncine temelia vazei lor.

În fumurați de beția politică au uitat, că sînt la o adunare a unei societăți curat pedagogice, au uitat, că politica nu începe în statutul acestei societăți, au uitat de vaza stărei lor și s'au îndreptat ascușul urei nepotolite împotriva unei societăți studentești, care s'a angajat la o muncă desinteresată, pentru a da sprijinul societăților noastre culturale și a răspîndi literatura noastră națională, puțin cunoscută.

»Junimea» n'a fost condusă de interese personale, n'a voit să facă reclamă prin cultivarea acestui ram de activitate, ci s'a angajat la această muncă, fiind că este datorința ei să-și pună puterile juvenile în folosul neamului. Dar' pe cît de datorare era ea s'o facă aceasta, pe atît de datori erau Romîni s'o sprijinească. Și Romîni erau și învă-

FOIȚA.

Rugăciunea poporului.

Tu Doamne pre sfînte,
Înalte părinte,
Indurător!
De foame scutește,
De rele ferește
Pe-al tău popor!

Cu sfînta Ta rază
Din ceriu luminează
Pe legiitori —:
Prin legi cumpătate
Să facă dreptate
La muncitori!

Dă Doamne să piară
Dușmanii din țară
Și tot ce-i străin —
Căci Tu ești iubirea,
Și-a Ta e mărirea
În veci — amin!

Iubirea.

Și dacă tu mai vulnerat —
E bine!
Tu astfel poate ai scăpat
De mine —

Dar' pentru mine nui-i de loc
Scăpare —
În pieptul nimărui nu-i foc
Mai mare —;

Și el va arde ne'ncetat
În sînge —,
Pin' bietul suflet sbuciumat
S'a sînge —

Și cînd n'-oi fi decît pămînt — —
Simțirea
Va naște-o floare din pămînt;
Iubirea!

Hatna 29. Iunie 1907

V. Kalmucki

Haitașul ce a vrut să se facă vînător, sau boieri vechi și noi.

(Fabulă.)

Un ciocoi ajuns la cinste
Și la mare avuție,
Deprinsese multe cele
Ce se țin de boierie.

Dar' din toate ajunsese
Vînător prea iscusit —
Ear' din slugile lui, una
Bun haitaș s'a dovedit.

Bun serviciu făcea haitașul,
Căci știa să ocolească
Ori-ce fiară și s'o mie
Drept la pușca ciocoiască

Ciocoiul, într'o zi plecuse
Pentru treburi la oraș;
Atunci Badea mi-se face
Vînător din biet haitaș.
Stînd la pîndă, 'n scurtă vreme.
Eaț'o vulpe se ivește;
El îi trage-un foc, dar' plumbul
Bate'n lături — n'o lovește.
Ride vulpea: »Bade dragă,
De-a ta botă imi era frică,

Dar' acum, că ești cu pușca
Te consider de-o nimică.»
Și dispăre în tușiș.
Dar' de-odată-o matahală,
Din desiș de zmeuriș,
Ese subit la iveală.
Era ursul; vînătorul,
Nici nu știe ce mai face;
Zăpăcit, dar, și de ciudă,
Paf! și lui un foc îi trage.
Nu-l atinge; ursul vine,
Cu o palmă-i dă o trîntă,
Și plecînd sumeș și-alene,
Nici o vorbă nu-i cuvîntă.

Trece pe-acolo stăpînul:
El îndată ce-a zărit
Pușca sa și de alături
Pre haitașul amețit,
Zice: Bietul dintr'odată
A vrut meșter să devie!
N'a avut destulă minte
Și destulă viclenie:
Căci din mic ajungi la mare
Numa'ncet și cu răbdare;
Cum o slugă domn devine,
Să-o învețe dela mine!

țătorii adunați în 24 Iunie în Rădăuț.

Erau români și erau crescătorii poporului nostru acei, ce s'au răscolat împotriva activității unei societăți. N'a fost atinsă »Junimea« prin această procedură a învățătorimii, și nici n'a slăbit prin acest fapt regretabil dorul de muncă al ei, ci a pățimit numai cinstea noastră a tuturor, cinstea românească.

Nu era motiv să ne arătăm arama. Nu era motiv să ne desgolim în toată nuditatea noastră, căci lupta s'a dat și armele de luptă sînt depuse. Acuma sanarea răului ar trebui să ne preocupe mințile și nu provocarea la noi lupte.

Sîntem slăbiți și această slăbăciune crește pe zi ce merge, ajutată de gemenele răsunări, care ne roade.

Răsunarea oarbă i-a determinat pe învățătorii nostri la un atare pas, răsunarea i-a făcut să uite de sine, să uite de prestigiul stării învățătoresc.

Cîțiva tineri entuziasmații membri ai »Junimei« s'au angajat în lupta electorală, s'au angajat fiindcă țineau de datorința lor să pună capăt protejării. Ca tineri independenți nu i-a jenat partidele din țară, ci persoanele: Cei mai aleși dintre aleși neamului să capete puterea apărării drepturilor noastre strămoșești în parlament. Și acolo politică mare românească să se facă și în mod demn să se reprezinte acei, ce erau odată stăpîni și acuma sînt slugi!

Acesta a fost crezul »Junimii« și este pe deplin justificată ținuta ei.

Dacă învățătorimea noastră ar fi întrebuițat temeinica ei organizație nu în scopul ascultării de cei mari, ci și-ar fi impus această ascultare dela ei, n'am avea a înregistra atîte urmări nefaste pentru noi. Dacă învățătorimea și-ar fi deschis văzul și ar fi respectat pe toți bărbații nostri destoinici, cari au bărbăția să ne apere în parlament, și nu să se agreeze orbiș unui partid, ascultînd necondiționat de fiecare ordin al partidului, atunci n'am avea a

număra atîte boli, cari au luat în stăpînire corpul nostru românesc.

Numai atît se poate imputa învățătorimii noastre. Din acest punct de vedere învățătorimea este responsabilă pentru actuala stare în care ne aflăm. Și păcatul tot ea îl trage.

Dar' ce poate acest fapt altceva însemna decît o experiență mai mult în viața politică a unei stări?

Această experiență ar trebui să-i reguleze calea, ar trebui astfel s'o organizeze, ca pe viitor să nu mai poată nici odată greși.

Dar' în loc de aceste? — Învățătorimea noastră se îndreaptă contra unei societăți, cari dă probe de activitate? Ea, care a crescut acești tineri, ea acuma nu-i privește cu ochi buni cînd își împlinesc datorințele față de neam. Ea singură uită de aceste datorințe, la cari se numără și sprijinirea întreprinderilor noastre românești.

Acest păcat la comis învățătorimea romînă la 24 Iunie în Rădăuț.

Și aceasta zi nu se va uita, cînd învățătorii în locul dragostei față de ai săi, au arătat ură, cînd în locul păcii au profetîit luptă, cînd în loc de a-și cîștiga respectul tuturor, și-au cîștigat disprețul.

Floarea Lupu mîntuitorul țărănimii?

Considerantele păcătoase ale unei politici puse în serviciul interesului pur familiar la determinat pe dl Floarea Lupu să esceleze în numărul ultim din »Voința Poporului« prin o serie de insulte la adresa unora dintre cei mai vrednici reprezentanți ai clerului ort. or. din țeară.

Cu scopul vădit de a desonora autoritatea dignității bisericesti, aceasta viperă crescută la sînul neamului românesc varsă în diaboliasa sa răutate veninul ei și preste capul bisericii noastre lovind cu o infernală

cutexanță în Mitropolitul Dr. Vladimir de Repta.

Dînd în acel articol mai întîi laudă grețoasă unor personaje obscure și servile, cari pentru bacșișe rușinoase stau gata ai presta servicii de hamal în opera sa de tradare a tot ce e românesc, acest politician disprețuit de o lume întregă afirmă în fața publicității, că întreaga stare preoțească în frunte cu un Eusebie Popovici, Dr. T. Tarnavski, Dr. V. Găina, Dr. Stefan Saghin, n'are pe nici un singur bărbat harnic, inteligent, energic și totodată iubitor de adevăr!

Preoțimea noastră, continuă acest demagog de cea mai regretabilă reputație, e trîndavă decăzută jăfuitoare și-si face de cap cu propinatorii jidovești, pe cînd Mitropolitul zice la toate amin.

Ce privește îndeosebi persoana Mitropolitului Repta, urmează acest articol, avem a face cu un bărbat în care s'a înșelat toată lumea și care aduce cele mai enorme pagube norodului țărănesc. Și toate aceste sînt susținute fără ori ce temeii lăsînd să respire cea mai neîmpăcată ură și dușmănie!!

Nu înseamnă oare aceasta a da pradă prestigiul bisericii și interesele noastre tuturor ce sînt legate de el unor considerante din cele mai imorale și ticăloase?

Fără îndoială! Dar cine nu știe că Floarea a Lupei e cea mai deplorabilă figură din istoria națională contemporană și că lipsit fiind de ori ce dragoste pentru un bun viitor al poporului român ar stînge totul ce-i stă în cale cînd e vorba a se căpătui pe sine.

Enunțînd apoi despre sine în menționatul articol că ar fi un adevărat Mesias al țărănimii, învă-

țătorul Facas din Arbore, (care a avut trista îndrăzneală a împușca asupra poporului adunat) un luptător de rară vitejie pentru apărarea drepturilor țărănești, binecunoscutul M. Chisanovici nu mai pușin decît o figură eroică a întregii învățătorimii el încearcă în fine a umili starea preoțească prin cea mai batjocoritoare adresă dacă se află vre-un bărbat în întreg corpul preoțesc din Bucovina de vrednicia individului din urmă.

Nu este om cinstit care cetînd acel articol să nu să fi revoltat față de acest josnic ton de discuție publică și față de aceasta degradatoare comparație a întregului cler cu unul dintre cele mai depravate ființe din întreaga țară.

Poporul care cunoaște în bună parte rostul invectivelor fără seamăn de care să folosească așanumiți reprezentanți ai țărănimii pentru aș reconstrui poziția pierdută are un bun prilej să-si dea odată judecata sa de pe urmă și hotărîta asupra acestor fără de lege, care batjocuresc vaza poporului din care au eșit.

Biserica noastră împreună cu slujbașii ei, dacă și nu fără abatarei, este cel mai meritos factor întru conservarea conștiinței naționale și în același timp și singura putere care ne mai poate salva din criza ce o petrecem și nu se poate deci erta ca aceasta înaltă instituție să devină obiectul bătăii de joc pentru niște politicieni naufragiați cari vor să-si asigure viitorul.

În fața unor atari abuzuri ne-maipomenite ce și le permite Dr. Floarea Lupu, fruntașul așa numitului partid țărănesc, șeful acelei clice disparente de existențe catilinare, care vor să se buieciască în posturi grase și înalte pe contul poporului

Odă deputatului din Humor-Solca.

A învins Aurel, și iată-l — e ales — e deputat! Democrații înaltă imnuri, și mărit e și cîntat; În »Voința sa«, elogiul își dedică el și psalme Și-n contrariu săi aruncă cu injurii și sudalme, Căci în d'al de astea'i meșter neajuns și ne'ntrecut, Meșter el și Florea Lupu, ca și el de priceput. Și vai! Doamne! Bucovina game de mișei; e plină; Cari nici lui nici lui Florică nu se pleacă nu se'nchină. — O! acești mișei nevrednici trebuie mincați de vii! Toți de-a rîndul, nu se cruță nici femei și nici copii. »Fripti« va înghiți pre unul deputatul, — cu salată. — »Cruzi« ca stridiile alții, înghițiți vor fi de-odată, În program aceasta faptă, »primo loco« și-a fixat Spre salvarea Bucovinei, acest vrednic deputat. V'a 'mplini sigur ce zice, căci — familia — e mare Și'apoi »setea«, »apetitul« desvoltat la ei e tare!

* * *

Ce învingere măi frate! ca un leu el s'a luptat, În automobil, pe roată, în balon chiar s'a urcat, Sat de sat în fel și formă îl vedeai pre candidatul, Ars la față, ochii roșii de credeai că-i necuratul! Și cu voace răgușită ca la omul — turmentat, Chiamă strigă el muntenii: »Haidați oameni buni la [sfat]!« —

— Și prin sate 'n cele crișme, — ce mai benchete fîrtate, — Ce mai cîntece și jocuri, vin și bere și bucate! Lăutari o bandă 'ntreagă zi și noaptea tot zicea Cîntece de joc sau jale, cum căruia îi plăcea. Hora mare să întinde pe imaș ades, de-a bună, Sau de inimă albastră zic țiganii lin pe-o strună; Și răsună munți și codrii de beții și de cîntări! —

Candidatul schimbă vorbe, promisiuni și sărutări Și frăție mare 'ncinge cu voinicii dela munte! — Ear' sudoarea'n boabe groase se strecoară de pe frunte.

Ici unui cu griji în spate lemne i-au fîgăduit, Din pădurea 'mpărătească; altuia mai năcăjit Din al fondului avere, cîmp de pine și pășune, Căci la fiere năczuri stavila el poate pune. Fără camătă, din bancă, le promite bani cit vreu Căci puternicul Florică este chiar cumnatul său, El e presidentul băncei, și mai știu eu ce mai este! »Vita mare«. Slujbe multe! Năsdrașan ca în poveste. Amîndoi în companie cite nu pot isprăvi?!? — De-ar voi mașina lunei chiar din loc o pot urni! Și ce crezi? E lucru mare, cînd cu ei în legătură Este »Titii« inginerul — maistru; altfel cască gură. Și acești trei crai, de-avalma cu o ciurdă de plățiți Sat de sat, casă de casă, ziua noaptea — ca smintiți; — Fug, cutrieră, aleargă și se sbuciumă se sfarmă, Într'o mină punga plină, ear' în altă mină — armă. — Căci de drag ce-l au muntenii pe vestitul candidat, Din vre-o cîteva comune, greu cu viața a scăpat! — — Unii oameni nici de frică nu voiau să înțeleagă, Că pe Aurel »cu musai« trebuiau ca să-l aleagă. — Bietul om! el pentru voturi cite nu a mai comis, Lefe mari, moșii străine, posturi, bani, ce n'au promis!? — Încheietau chiar contracte, din al fondului avere Ca să capete sătenii, pentru »voturi«, ce vor cere. — În contract el spune astfel, »Gospodarii cei cinstiți, Care, după cum se știe mi au dat votul »nesiliți«, — Toți primi-vor dela vornic, — chiar a treia zi pămîntul După cum contractul sună, după cum am dat cuvîntul! Ear a treia zi tot satul la comună adunat,

Vine cere dela vornic darul dela deputat.

Dar' săraci precum venise pornesc oamenii spre case Înțeleg că deputatul ca pe proști de nas îi trase. Badea vornic, om cu școală, le vorbește cam mirat: — »Cum? se poate să 'mpărțească loc străin, — un [deputat]!? — Și acum cu toți așteaptă cînd veni-va deputatul Ca, cu cinstea« cuvenită să-l întîmpene tot satul.

Ear' »Voința« ce ne spune? Ea vorbește cam așa: — Mă ertați dacă jargonu-i nu încerc al imita! — »Ce învingere măi frate! Cit poporul îl iubește! »Dela el nimic nu cere, nici nimic nu-i trebuiește; »Chiar din dragoste curată l'a ales. Nimic n'a dat »Nici șampanie, nici bere, nici rachiu, nici de mincat. — »N'a spesat un ban din pungă, ca muntenii să-l aleagă; »Chiar de drag învățătorii s'au legat l'a sa teleagă! »N'a 'mpărțit moșii străine, lemne n'au promis de foc; »Nici contracte false, nu-i drept, nu a încheiat — de loc. »Lefuri mari pentru servicii nu așteaptă — învățătorii, »Toate iscoditau »popii« și prietenii lui Dori. »Luni întregi acest luceafăr, nedormit și nemincat »Pentru binele altora s'a impus ca deputat. »Ca un sfînt picat din ceriuri, ca al soarelui lumină »E curat, țără prihană; are inimă senină, »Cugetul curat îi este; și-a ajuns mandatul său »Fără vr'o înșelăciune! Deci ajute-i Dumnezeu! — — La cuvintele din urmă, împreună cu »Voința« Zic: Să-i fie neted drumul, cum îi este conștiința! —

Un coblisan.

năcăjit, răspundem cu cel mai adânc și întemeiat protest.

Nu mai poate fi îndoulă că aceste creature orbite de o furie nebună se rescoală contra celor mai scumpe instituțiuni ce le avem, cu scop de a submina posibilitatea ori și cărei ordine și bună înțelegere între frați și prin ea și baza existenței noastre ca popor.

Dătorința ne chiamă să apărăm onoarea neamului și să ferim poporul întrucât încă e nestruciat de aceste mâni sacrilege.

Numărul nostru viitor nu va lipsi a trata într'un articol mai lung și motivele din care s'a năpustit noul Mesias al țărănimii în așa mod sălbatic asupra bisericii noastre insultând cu cea mai mare nerușinare capul și reprezentanții ei.

Cuțitul ajunge la os și ar fi neiertat a nu-l desvâli pe acest trădător de neam în toată nuditatea sa infernală.

Să-l cunoască poporul pentru ca să-l știe disprețui și pentru ca să-l ajungă blăstămul tuturor pînă-n mormint.

Reuniunea școl. rom. din Bucovina.

În Luni Rusaliiilor s'au jucat în sala de tir din Rădăuț două comedii, una aranjată de eroii naționali Tofan și Chisanovici alta de societatea acad. »Junime». La reprezentarea din urmă m'au uimit dibăcia și perfecțiunea tinerilor diletanți, la cea dintii însă miopia de care pătimeste și spiritul infectat cu care se nutrește o mare parte din învățătoria romină din țară. Inima fiecărui Român adevărat trebuia să se miște de durere văzînd că fructele revoltătoare sădite de fițuca anarchistă Freie-Lehrerzeitung în rîndurile educătorilor poporului cresc și rodesc cu atîta abundanță în dauna națiunii romine. Un revoluționar, și un guraliv ca Chisanovici poartă încă și astăzi învățătoria romină, între alții și bărbați cărunți, de nas și nu se află oameni măcar cu atît curaj, ca să-i rupă acestui parasil masca de pe obrazul său nerușinat.

De ce nu s'au lăsat învățătorii germani sau ruteni conduși de un Chisanovici et cumplices, de ce l'au respins mai ales

ultimii ca pe un șerpe veninos, nevoind să știe nimic de el și de pamfletul său revoluționar? Pentru că aceștia au pe de o parte mai multă conștiință de sine și iubire de starea ce-o ocupă, ear pe de altă parte au înțeles de timpuriu tendințele nesincere ale acestui aventurier frivol. Ei nu s'au lăsat conduși de elemente distructive, ci de bărbați cu caracter și deplin conștiinți de starea și chemarea lor de învățători și fii credincioși ai națiunii din care fac parte.

Deaceea și organizația învățătorilor ruteni, activitatea, zelul și devotamentul lor sint demne de toată lauda. La noi însă întîmpini în loc de organizare destrăbălare, în loc de zel de muncă nepăsare, ear în loc de devotament și iubire indolență și antagonism.

Reuniunea școl. rom. înființată cu cele mai nobile speranțe a ajuns într'un timp relativ foarte scurt un mijloc de reclamă personală pentru jupinul Chisanovici, un nou teren de exploatare morală și materială. Sub masca de martir învățătoresc a îmbăt el totdeauna colegii săi destul de creduli cu fel de fel de fraze demagogice și preteștări ilusorice și amăgi-toare, comițînd pe contul acestei stări nenumărate sacrilegii. Învățătoria rom. în loc să-l tragă la reson și să-i frece hărtașul, i-s'a făcut slugă la dirloagă, ajungînd astfel într'o stare de ridicol și deamănă de conștințire. În schimb însă duce fanfaronul Misiu prin cele orfee, caținele și varietee de prin Cernăuț o viață de Don Juan și bonvivant, joacă țaroc cu 2 cor. suta, un lux ce nu și-l poate permite nici un ampoi din rangul al 5-lea.

Terminîndu-și acest cuconăș în așa numitul Landeslehrerverein rolul său tragi-comic și căpătînd dela colegii ruteni cîteva genunche, devine ca prin minune Român patentat și naționalist de prima categorie, candidînd chiar pe program național mai întii în cons. com. din Cernăuț și mai apoi, — auzi lume și te miră, — în parlament. Colegii rom. în loc să-și deie mai întii sama de această tragere pe sfoară, alergau, cheltuiau și se încordau pentru dînsul, ear el neguța cu contra candidații, cerînd numai 10.000 fl. pentru mandatul din districtul Gurahumorului. Blamarea ce-a suportat-o, mai ales prin ultima aventură a acestui guraliv, învățătoria rom. pe lingă paguba de cîteva sute de coroane stoarse cu forța dela colegi pentru așa numitul fond de agitație și bătute apoi la tălpi nuștiu, pentru ce scopuri va remine ca o pată rușinoasă pentru decenii întregi. Cîți dinre colegi voiesc însă să înțeleagă

și să recunoască aceasta? trist dar adevărat, că numai foarte puțini!!

Să ne reîntoarcem ear la reun. școl. Această societate a ținut earna trecută adunarea sa generală, alegîndu-se totodată și un comitet nou, în care s'a vîrit mai mult cu de-asila și corifeul de Chisanovici. Aici a aflat el în persoana dlui Tofan un frate de cruce și-un amic fidel al ideilor sale distructive. Dl Tofan un tînăr nu atît de mintos pe cît de inchipuit și de ambițios, se ține în urma cîtorva articole fără de spirit și lipsite de orice fond științific, publicate în Viața rominească sau Junimea literară, de cel mai mare filosof al secolului 20. — La adunarea amintită s'a constatat pe lingă alte nădrăvănii și minunea epocală, că din toți membrii Reuniunii unicul Tofan e în stare să scrie cîteva propozițiuni rominești. Pe baza acestei constatări a și fost el ales de prim redactor general al revistei tofano-pedagogice »Școala«, votîndu-i-se tot odată și o leafă anuală de 500 cor. Cit a condus aceasta revistă un învățător, nu s'a dat nici o remunerație, la genul dlui Tofan însă nu te poți încălzi de haram. Pentru porția dsale de ambiție a fost însă onoarea de redactor o bagatelă, ear postul deI. vicepreședinte al Reuniunii o nulă matematică.

President sună cu totul altfel, e mai ademinitor, mai onorific, mai măreț mai sublim; deci frate Misiule, o mină spală pe alta și amîdoaue fețe luminate și cinstite ca ale noastre. Noi trebuie să punem sub ori ce condiție mina pe Reuniune, s'o diregem după placul nostru să ne facem stăpîni pe ea, căci tu ai doar lipsă de simpatia și aderența învățătorilor rom., dacă vrei să mai papi apanaje grasuțe ear eu, eu idealistul cel mare devenînd president ajung la cinste, mîrire, reputațiune, onoruri și la urmă chiar la o deputație. Ca redactor al Vîntului imi ciștig simpatiile poporului, ca cei al Școlii venerațiunea învățătorilor, cari încă n'au văzut om mai cuminte decit mine, și aceste condiții ajung în ziua de astăzi, ca să devii, de ești un desinteresat ca mine, un Bismark bucovinean. Gesagt, getan. — Prin o trăsătură de sâch binechisuită nou alesul comitet se face de ris și demisionează. Și tocmai pînă aice a fost mai greu, mai departe totul e numai jucărie. Astfel se convoacă de Duminică mare o adunare extraordinară la Rădăuț; se face contra statutelor și în mod ilegal o alegere nouă a comitetului, frații de cruce poartă de grijă ca acei membrii demisionați, de la cari n'au speranța că se vor supune orbiș dictaturii lor, să nu fie nici sub o condiție realeși, depărtînd astfel din Reuniune bărbați cu merite concrete pentru școală și învățătoria.

Se bajocurește apoi sub presiuni și cu consimțirea dlui Tofan întreg corpul profesoral dela gimnasiul din Suceavă, se ofenzează în mod nedemn profesorii de față Buga, Rabener și Nistor, se bate joc de președintele societății prof. Halip, se mai fac cîteva nădrăvănii de soiul acesta, se proclamă dl Tofan de *president* viitor, și inchinîndu-se cu toți geniiului său nemărginit și premărîndu-l prin cîntări și tot felul de geștulațiuni, — cade cortina și comedia se sfîrșește.

Acest șcandal nedemn de niște oameni serioși să se numească o adunare generală a Reuniunii școlare rom. din Bucovina! O tempora, o mores!!!

Oare pînă cînd se vor lăsa onorații colegi dupiți și purtați de nas de astfel de aventurieri? Cum de nu ajung ei odată la cunoștința că e de tot incompatibil cu starea și chemarea noastră

a fi unealta unui individ infectat de toate relele precum este acest Chisanovici. Noi avem doar în rîndurile noastre bărbați de caracter și cu calități mai nobile decit ale acestui geșetar de sentimente deprins a trăi numai de pe spatele altora; de ce să ne mai lăsăm deci terorisați de el? Ce bine ne-a adus el pînă acuma? N'a lucrat dînsul numai pentru interesul său propriu, rizînd apoi în pumni de credulitatea și naivitatea noastră? Și nu e oare această slăbăciune o rușine nemai pomenită pentru noi și pentru starea noastră? Da, e deja timpul suprem, ca să aruncăm această lipitoare de pe corpul nostru și să inaugurăm o eră mai deamănă de starea învățătorescă. Să ne redeșteptăm deci, încă înainte de ce ne-am pierdut și puțina vază și insemnătate ce ne-a mai ramas.

Ce privește Reuniunea școlară cred că acei colegi, cari dispun de conștiință proprie și demnitate bărbătească vor întoarce spatele acestei societăți, care a ajuns un obiect de reclamă și exploatare pentru niște aventurieri vanitoși. A sta sub împrejurările actuale în această societate, nu-i în adevăr nici o onoare.

Cerînd trebunță, vom înființa o societate analogă, în care se vor cultiva interesele școlii, stării și ale națiunii, ear nu ambiția, grandomania și vanitatea personală. Încă posedem noi atîta energie și aptitudine, ca să putem conduce și singuri o astfel de societate.

Cit despre actuala revistă Școala aș constata numai faptul, că nu e organul învățătorimii rom., cum a fost ea la început, ci e o foaie de reclamă pentru persoana dlui Tofan. Cred că onorații cetitori și colegi, vor fi în stare a judeca de face ea în acest timp greu 6 cor. pe an, după ce are să apară de acuma înainte într'un volum de tot mic.

Pe osanalele din Rădăuț să nu te basezi dle Tofan, prea mult, căci judecînd după meritele d-tale de pînă acuma pentru starea învățătorescă, nu pot fi acestea alta, decit o simplă *ironie*.

O convorbire cu deputatul socialist romin Grigorovici.

(Sub acest titlu a apărut în »Lupta« din Budapesta interviul următor, pe care-l reproducem, fără a ne identifica pe deplin cu cuprînsul, rezervîndu-ne totodată a reteni mai pe larg în chestie).

Dintre deputații romini din Viena, acela care atrage mai mult atenția este dl George Grigorovici, măcar pentru politica ce o urmează. D-sa este socialist și ca atare n'are nici un tovarăș în celelalte parlamente în cari se găsesc romini.

În România, dela intrarea d lui Morțun în partidul liberal, a mai fost numai dl Mille timp de o legislatură membru socialist al parlamentului. Acuma nu-i nici un socialist. Și în decurînd dizolvata Dumă se aflau romini, dar nici un socialist și nici în Budapesta nu se află de aceștia. Dl Grigorovici este deci singurul deputat romin socialist; de altfel nici D-sa n'a fost ales într'un cerc curat rominesc, ci într'unul amestecat.

Era deci natural ca în ancheta ce mi-am propus s'o fac asupra tendințelor ce vor urma, ca mandatar ai națiunii, deputații romini, să încep cu dl Grigorovici.

L'am căutat așa dar la parlament și am avut cu D-sa o lungă convorbire asupra politicei generale austriace, asupra politicei socialiste și a D-sale personale.

La întrebarea mea, care va fi atitudinea sa în parlament, dl Grigorovici mi-a răspuns:

Cinze populare din Horodnicul-de-sus.

Frunză verde alămie
Strugurel de poamă vie,
Nu'mbla bade'n hărăție!
Socoți că mi-i strica mie?
Da mie nu mi-i strica,
Că eu știu, cum m'oi purta:
Albuță ca lebăda
Și rumână ca calina,
Și țî-oi rumpe inima
Și ție și mineta.

Cînd m'ași face Joi sara
Rujă albă'n calea ta
Să văd țî s dragă ori ba.
De țî s dragă, bade, dragă...
Da de nu — lumea țî-i largă —
Încalecă și aleargă
Și-ți alege »una« dragă.
Gura mea nu te-a grăi,
Nici ochii nu te-or vede,
Nici minele nu te-or trage,
Du-te bade unde-ți place
Și mie dă-mi bună pace!

Frunză verde clocotici
Plin e codru de voinici
La tăt fagul cite cinci.
Ear la fagul din cărare
Zace unul de lungoare —
Dar' nu știu — zace
Ori se face,
Că gurița nu-i mai tace.
De-ar zace de dorul meu
Să-l rădice Dumnezeu!

Frunză verde de pelin
Am la inimă-un spin.
Și spinu-i de măcieș
Mi-l'o pus un migieș
Și eu știu, cin' mi-l'o pus:
Migieșul cel din sus.
Migieșul cel de-aproape
Totdeauna-mi roagă moartă,
Dar' nici eu nu vreu să mor —
Să li fac pe chieful lor.

Culese de T. Zub.

— Eu sînt membru al clubului social-democrat. După cum se știe clubul nostru va fi condus de un comitet din care vor face parte reprezentanții ai tuturor naționalităților, afară de romîni. Asta pentru că eu nu sînt ales într'un cerc românesc, ci în unul amestecat, care oficial e considerat ca german și alt român socialist nu e.

În interiorul clubului socialist există mai multe cercuri, împărțite după naționalități, cari au câte un președinte. Toți membrii clubului vor fi solidari în toate actele lor; numai în revendicările pur naționale cercurile vor avea deplină libertate de acțiune, trebuind însă totuși să urmeze programul național al partidului.

Acest program prevede, ca scop îndepărtat, transformarea Austriei într'o confederație de popoare egal îndreptățite. În privința Ungariei cere separarea completă. Această idee, care înainte era predominantă, a început acum să aibă mulți adversari în partid.

Cea mai nouă idee este că Ungaria și Austria trebuie să formeze un singur stat, compus din mai multe popoare confederate, în așa fel ca Germanii din Austria cu cei din Ungaria, cehii cu slovacii, românii din ambele țări să formeze câte o unitate aparte, indiferent de teritoriu.

După noi, în aceasta constă salvarea Austro-Ungariei. Fiecare din aceste popoare să aibă dreptul să-și decidă singur, după voie, chestiile culturale. Astăzi, cînd Cehii cer o universitate la Brünn, Germanii protestează că o parte din dările lor se întrebuințează pentru scopuri culturale cehe.

Pe cînd dacă popoarele ar fi libere, Cehii din dările strînse în sinul lor, și-ar forma instituțiile culturale pe cari le-ar crede necesare.

Singurul popor care s'ar opune acestei stări de lucruri, ar fi Ungurii, care ar rămînea astfel numai proprii, or stăpîni și n'ar mai putea stăpîni pe Romîni, Sirbi, Slovaci, Sași etc. Dar cine-i iva întreba pe ei, dacă sînt pentru ori contra? Cînd se va introduce și în Ungaria votul universal, ceace, de abia, va aduce naționalitățile la adevărata deșteptare, ar fi de ajuns ca naționalitățile din Ungaria și Austria să accepte această transformare pentru că Ungurii să nu poată sufla nici un cuvînt ci să se supună.

Ideia aceasta este veche. În partidul socialist, cel mai autorizat partizan al ei este deputatul Renner, unul dintre cei mai distinși membri ai clubului nostru, care a scris numeroase opere în cari se propagă aceste idei. Eu, personal, de asemenea sînt de această idee.

Acesta este programul nostru din punct de vedere național, în ce privește viitorul. Pentru moment, cită vreme nu putem încă spera în îndeplinirea lui, trebuie să ne mulțămim cu mai puțin.

Noi cerem acum respectarea drepturilor tuturor popoarelor, mai ales în ce privește cultura. Orice cetățean să aibă dreptul și puțința de se instrui în limba lui. Pentru aceasta trebuie să căutăm ca sume cît mai mari să fie întrebuințate pe scopuri culturale. În ce privește Bucovina, ea este locuită de mai multe popoare, neegale în cultură. Nu vreau să susțin că poporul german a atins culmea culturai; și cită vreme poporul român este mult, mult inferior celui german, socot că trebuie forțate mai întii lucrurile pentru ca poporul român să ajungă pe cel german.

Prin acest punct de vedere sînt de acord și cu dreptatea, și cu programul național al socialiștilor și cu necesitățile poporului român.

— Prin urmare deși nu veți face parte din clubul român, veți lucra alături cu el?

— Cită vreme va avea cereri drepte, da. Voiu sprijini toate cererile culturale pe cari le va face clubul. Ba chiar aş avea unele cereri imediate, pe cari, cred, clubul nu le are.

Astfel este înființarea unei universități romine la Cernăuț. Această cerere nu o fac pentru satisfacerea unei ambiții naționale, ci pentru ce profesorii și docenții romîni să poată ținea cursuri poporului în limba romînă. Astăzi, pentru a se păstra caracterul german al universității, acest lucru nu e admis.

În general, ca reprezentant al poporului cererile cari mă vor interesa mai mult, sînt cele pentru popor, cum este aceea pe care am enunțat-o.

În această privință sper să pot chiar aduce mai multe foloase poporului român, făcînd parte din clubul socialist, decît dacă aş face parte din cel român, căci îmi voiu da toată osteneala să atrag întreg clubul nostru pentru cererile drepte ale Romînilor.

Cum clubul socialist are 87 membrii, se înțelege, că ar putea folosi mai mult decît cei 5 Romîni din clubul român.

Dar aceste cereri n'am să le sprijinesc numai în ce privește pe romîni, — ci și pentru celelalte popoare, căci toate au dreptul la cultură. După cum am spus, în prima linie mă voi interesa de poporul de jos.

După cît știu, partidul național român vrea să ceară mai multe gimnazii pentru romîni. Dar eu cred, că nu aceasta trebuie să fie cererea principală, ci trebuie să ne interesăm de cultura poporului. Țăranul român din Bucovina nu urmează la școală și dacă urmează, nu folosește nimic, pentru că imediat ce părăsește școala, uită totul; el nu are cărți de citit în limba romînă. În această privință, noi socialiștii sîntem aceia cari aducem adevărate foloase, din punct de vedere național, popoarelor noastre. Nu prin faptul că pe fiecare an încă 30—40 elevi vor fi sfișit un gimnaziu românesc se aduce un folos culturai romine, ci noi atrăgînd poporul de jos prin partea socială a programului nostru, de partea noastră, îi ținem discursuri în limba romînă, îi dăm ziare romine și-i facem sărbări la cari aude vorbindu-se rominește.

În așa fel capătă dragoste pentru limba lui. Prima mișcare socialistă din România atît de hilită de prieteni și dușmani, pentru că, după o existență de 20 ani, n'a adus nici un rezultat, de fapt a adus mari foloase culturale.

Sînt nenumărați muncitorii cari la clubul socialist au învățat a scrie, a ceti a gîndi. Și acest lucru se petrece pretutindeni.

Internaționalismul în caz de anaționalism e o utopie pe care nu o ia nimeni în serios. Noi socialiștii sîntem internaționaliști în senzul că vrem ca toate popoarele să trăiască bine lingă olaltă; noi nu vrem însă ca un popor să dispară ca atare. Fiecare popor are dreptul și datoria de a se ocupa de educația alor săi.

De aceea noi Romînii din Bucovina nu trebuie să luptăm pentru a romaniza pe ruteni; noi trebuie să ne întrebuințăm forțele pentru a cultiva pe romîni. Rutenii trebuie să se ocupe și ei de poporul lor.

Dl Grigorovici are mari speranțe în viitorul socializmului în Bucovina și a socializmului român în general. În țară mișcarea dela „Romînia Muncitoare“ o consideră ca foarte serioasă și cu viitor. Dar acolo unde socializmul român e cel mai tare e în Ungaria, unde el prezintă o forță colosală, în ce privește numărul.

Se simte însă acolo mult lipsa unor conducători intelectuali cari să cunoască bine teoriile socialiste.

Explicația acestui fapt se găsește în radicalizmul celor mai de seamă elemente romine din Ungaria. De altfel acest lucru se vede la toate popoarele apăsate din lume: la ele lupta pentru egalitate socială se confundă cu lupta pentru egalitatea națională, așa că e greu de făcut distincția între amindouă.

Cu aceste idei dl Grigorovici își începe cariera parlamentară.

(Lupta).

Correspondentul.

Un cuvînt glumeț, comentariu la un cuvînt serios din „Voința Pop“.

Va să zică feciorii de țărani, cari fac rușine părinților lor, — ce te mai codești domnule? Spune-li pe nume, că flăcăi-s din »Dacia« — încep a vorbi și »serios«, căci pînă acuma era totul în șagă. Și-i lucru natural, dacă vrem să salvăm nația noastră nefericită, trebuie s'o doftorim cu arcașii, și apoi s'o purtăm pela escursiuni (oarecum se zice excursie pe limba democrată?) ca cea dela Horecea, unde s'au strîns hargagi, liocai și văduvoare frumoase; pătura e deasă și mare, iar neamul nostru se poate ferici în mai multe feluri. Pricina, domnilor, că neamul nostru a dormit pînă acuma, sînt numai cărturarii. »Între cărturari sînt cei dintii preoții (învățătorii, ce sînt prin urmare? analfabeți?)« Țăranul și-a pierdut încrederea în cărturari, a dat înapoi, s'a năntingit, a fost copleșit (de cărturari ori de analfabeți? înșelat (cu toate că nu era banca țării pe atunci), iar acuma n'a dat, numai rar unde, glasul lui Găurel Bonciul.

»De un timp încoace au început a ieși din popor cărturari adevărați (cari-s și farisei) și aceștia s'au uitat înapoi și și au văzut. Mă rog ce-au văzut? Au văzut, că dacă nu se vor face arcașii, agitație printre gimnasiaști ca să între în viespariul Daciei și nu se vor petrece cu fete și neveste de țărani cum numai Domnialor știu*), apoi neamul românesc se duce de-a berbeleacul. Acești feciori de țărani nu luminează poporul la un pahar de bere »cristalină« (să fie asta un ghiont pentru Junimea?), căci ei cinstesc pela sate cu poporul rachiu, iar la oraș șampanie plătita de Mama Romînilor. »Ca« să poți lumina poporul, trebuie să fii singur luminat și fără cusururi, ex. Chisanovici et tutti fruti. Acești noi profeti minciunoși însă nu-s așa de luminați la minte, căci nici nu pot gîndi singuri, dar nici n'au nevoie, căci pentru toată nația lor gîndește Găurel. »Acești tineri și-au înscris pe steagul lor: Prin muncă și pentru muncă; rectius prin bajocură și pentru batjocură. In hoc signo vincetis, domnilor, căci cine va avea obrăznicia de adevărat democrat să spuie că ticluirea de batjocuri nu-i o muncă? Dar să mai punem un amandament, la articolul din »Voința: »Fraților de pe la gimnaziile din Cernăuț, Suceava, Rădăuț și Sirete, intrați cu toții în Dacia, căci doară la ce dracu am scris noi articolul din Voința?

Să nu Vă puie mama hucului să intrați în »Junimea«, căci acolo nu veți putea fi pseudodemocrați, ci Romîni; acolo vă mai ciopliti oleacă și nu puteți sta cu gura căscată între oameni. Ce lucră »Junimea pentru popor? Nimică! Veniturile în decurs de 30 de ani dela concertele, seratele și reprezentările teatrale ale ei, pe cari dl Tofan le-a înșirat

*) Vom da odată pe față lucrurile aceste.

într'un cîrnaț lung în »Viața romînească«, și cari s'au dat toate internatelor și altor societăți pentru creșterea poporului, nu înseamnă nimic. »Tot așa e cu revista »Incerări literare« și »Junimea literară«, ambele ieșite din sinul »Junimii«.

Edarea foiletoanelor lui Teliman de cătră soc. »Junimea« și redactate de dl Tofan apoi nenumăratele șezători literare, și cabinetele de lectură, cari contribue așa de mult la cunoașterea istoriei și literaturii romine, precum și la trezirea simțului național; aceste n'au nici un preț în raport cu arcașii Dacienilor ce dorm în dulce farniente. »Numai noi Dacienii am înțeles rostul vremii, și văzînd că pe la 26 Iunie începe maturitatea pe la gimnaziile am scris acest articol spre luminarea, celor cu maturitatea în buzunar.

Fraților! Intrați la noi în »Dacia« căci aici veți fi vicleni ca șerpii și șireți ca oaia; veți putea batjocuri prin »Voința, poporului« pe Mitropolitul, să jigniți alți studenți romîni și apoi să vă înscrieți la hurtă în liga antidualistă, ca să fiți scutiți de inconvenient. De rezonabilitate nu Vă temeți, căci redactor rezonabil e D. Sidoriuc, un biet lucrător, căruia-i plătește Florică cite 5 fl. pe zi și stă închis pentru batjocuri de-i fisie ochii.

Aici aveți mai multe avantaje:

1. Morale nu, căci veți fi certați cu morala, deoarece veți terfeli lumea, însă
2. materiale. Veți căpăta ușor Wechsle dela Banca țării prin Florică; de-ți merge la agitație, Vă veți prinde la cite un rînd de străie faine și veți bea dela Mama Romînilor șampanie, deși obiceiul ăsta nu se potrivește cu democrații adevărați.
3. Veți băga zizanie între preoți și învățătorii.
4. Veți arunca cu pietre în binefăcătorii voștri, cum a făcut unul din noi cu un profesor din Suceava și la urmă ca să puneți virf la toate, veți îmbla cu automobilul, cum n'a îmblat neam de neamul vostru. Intrați, intrați la noi, fraților. Prospăt și ieftin! Cine nu crede, să-i sară ochii!!!

Un barbar, fost Dacian.

„APĂRAREA NAȚIONALĂ“ ÎN ȚARA.

Din Igești.

Stimate d-le redactor!

»Voința Poporului« în numărul său din 16 Iunie publică o scrisoare din Igești scrisă de învățătorul Gheorghe Chariton în care acesta cere să-l murdărească pe antistele nostru comunal, pe dl Daniil Grigorovici, zicînd că e dușman neîmpăcat a școlii și a învățătorimii, că pe cît acest domn va fi vornic, bieții oameni din Igești nu vor avea dreptate și că e așa de răsbunător încît spre a satisface acestei patimi, nu cruță nici existențe omenești.

Dați-mi voie să vă spun d-le redactor, că aceste toate sînt scornituri răutăcioase. Oamenii iubitori de dreptate din comuna noastră sînt de tot mulțamiți cu acest domn, căci agendele comunale el le poartă fără plată și ca om cu avere, ajută fiecărui nevoieș dacă nu altfel, măcar dîndu-i avansuri pentru lucru, așa că d-sa are o sumă de tot mare împărțită printre oameni. De am avea noi numai mulți bărbați ca dl Daniil Grigorovici.

Dar acum să-mi dați voie să vă spun și cine este dl învățător Chariton, care a subscris aceasta scrisoare.

Dl Chariton care e de cițiva ani în comuna noastră ca învățător inferior, nici cînd nu sa purtat ca om model, ci neconținut a dat ansă la scandaluri.

Știri din lume.

Un divorț original. Un ziar francez povestește un caz foarte interesant de divorț. Un soț de 103 ani trăia fericit cu grațioasa sa nevestică și numai în vîrstă de 97 ani. Într-o zi însă, ce-i trăzni prin cap unchișului că-și părăsi consoarta. Cum era dat naibei, sint presupuneri, că s'a înhăitat cu alta. Pe de alta soțioara nemîngăiată și neputînd să îndure starea nesuferită de a fi nici măritată nici nemăritată, a dat hîrtie de divorț. În acte susține, că cere divorț pentru a dilătura incapacitățile ce cad asupra unei femei măritate în afacerile publice. Te pomenești însă că adevărata ei intenție este de a avea mîna liberă pentru a se oferi vre-unui nou adorator.

În Tricala (Grecia) a fost mare potop. Peste 100 oameni s'au înecat.

„Fata Morgana“ pe Oceanul Atlantic. Pasagerii ce traversau săptămîna trecută Oceanul Atlantic cu vaporul Philadelphia au avut ocazia să admire un fenomen de o frumuseță rară. Pe cînd se aflau în larg, ei zăriră de odată un mare vapor ce transfera oceanul.. aerian. Imagina era de o puritate și exactitate matematică și din observațiunile făcute s'a văzut că era vaporul francez *Lorraine*. Căpitanul vaporului privi tot orizontul cu telescoapele cele mai tari ce posedă pe vas, dar nu putu să vadă nimic. Atunci puse în mișcare aparatul telegrafic fără fir și peste cîteva secunde primi răspunsul *Lorrainei* care încă se tot vedea pe orizont. Fenomenul era de o perfecțiune și claritate uimitoare. Se putea distinge tot ce se petrece pe bord, toate mișcările și toate detaliile. Oceanul era liniștit. Soarele era învăluit în nori și *Fata Morgana* a durat o jumătate de oră pînă cînd a început să se piardă încetul cu încetul, și în fine a dispărut cu totul.

Rectificare.

La articolul »Declaraire« din numărul 44 al »A. N.« iscălit de dl T. Volcinski din Ropcea primim o rectificare dela dl prof. I. Cuparencu, unde se încearcă D-sa a afirma, că a detras fiului d-lui T. Volcinski ajutorul lînar de 5 cor., în urma progreselor școlare insuficiente ale elevului și nu din cauza *atitudinii părintelui său la ultimele alegeri*. În rectificarea din chestie are dl I. Cuparencu chiar *obraznicia* să reclame mărturia d-lui prof. I. cav. de Sevescul — cu toate că știe prea bine, că suspiciunile și invectivele d-lui T. Volcinski nu sint neîntemeiate și tendențioase, ci *corespund pe deplin adevărului*. D-lui I. Cuparencu îi putem deci de astădată da numaicît sfatul, ca să-și potolească nițel »indignarea« sa și în *orice caz* să se ferească în viitor de a băga zizania politică firește la comanda d-lui Florea a Lupei și în vederea postului de director la gimnaziul din Cimpulung — și în societatea rezeșilor și mazililor.

Invitare.

„Reuniunea școlară romînă din Bucovina“.

P. T. membri ai Reuniunii școlare romine din Bucovina sint invitați de a participa conform § 16 din statute la o *adunare generală extraordinară*, care se va ține Duminică în 14 Iulie 1907 st. n. la oarele 10^{1/2} a. m. în localitățile palatului național în Cernăuț.

La ordinea zilei se afî:

1. Comunitate.
2. Intregirea comitetului.
3. Propuneri privitoare la interesele Reuniunii (§ 17 lit. d.)

Pentru comitetul Reuniunii:

Grigori Halip,
prezident.

Incheierea conturilor

Însoțirii de păstrare și credit pentru Cernăuț și suburbii î. r. c. g. n. în Cernăuț pentru anul 1906.

La începutul anului administrativ 1906 însoțirea avea 422 membri și 422 părtașii. Adaos în decursul anului administrativ 1906 175 membri și 175 părtașii. La un loc 597 membri și 597 părtașii. În decursul anului administrativ 1906 au eșit 10 membri și 10 părtașii. Au ramas la finea anului 1906 587 membri cu 587 părtașii.

În decursul anului administrativ 1906 s'au revocat la timp 5 părtașii, cari s'au plătit conform §. 56 din statute o luă după aprobarea acestei încheieri a conturilor de cătră adunarea generală.

Socoteala pentru anul 1906.

Venituri.

Starea casei în numerar la finea anului 1905	8791.03
Capitaluri primite: Părtașii:	
Suma vîrsărilor	3504.—
Depuneri: Suma vîrsărilor cu adaosul intereselor	257643.60
Imprumuturi luate	4000.—
Restituiri de împrumuturi acordate: Restituiri efectuate	118258.77
Cont curent cu nemembri:	—.—
Vîrsări din partia nemem- brilor: Restituiri	113.412.20
Interese: Dela împrumuturi acordate cu adaosul intere- selor de întîrziere, în numerar	12145.39
» Dela conturi curente cu nemembri	5767.67
Venituri felurite: Taxe de întreare	350.—
Cheltueli de birou bonificate	26.60
Suma: 523899.26	

Cheltueli.

Adaos la fondul edificiului	—.—
La fondul de rezervă	—.—
Fondul de rezervă deșus la însoț.	—.—
Pentru mobiliile cumpărate	80.10
Părtașii restituite	200.—
Depuneri restituite	140401.44
Imprumuturi luate restituite	4000.—
Imprumuturi date:	202736.—
Plătiri la nemembri b) Depu- neri de prisosuri	149714.16
Interese: Pentru părtașii	369.—
» » depuneri spre păstrare în num. și prin adaos	14828.73
» » împrum. luate	20.66
Cheltueli de inserare	—.—
Cheltueli de judecată, taxe no- tariale și cheltueli de inse- rare	—.—
Bir pe venit și taxe indirecte	107.45
Cheltueli în numărare ale direc. și remunerarea visternicului	1600.—
Cheltueli de birou	887.14
Cabinetului »Silvestru«	—.—
Starea casei în numărare la finea anului 1906	8954.58
Suma: 523899.26	

Contul de profit și perderi.

Pozițiuni de pierdere.

Interese pentru părtașii pe anul 1905	369.—
Adaos la fondul edificiului	—.—
Cabinetului »Silvestru«	—.—
Adaosul la fondul de rezervă din profitul curat de pe anul 1905	807.45
Prescriere din cheltuețele mo- biliilor	80.10
Interese pentru depuneri spre păstrare	14828.73
» pentru împrum. luate	20.66

Cheltueli de inserare	—.—
Cheltueli de judecată, taxe no- tariale și de inserare	—.—
Bir și taxe directe	229.43
Cheltueli în numărare ale mem- brilor direcțiunii și remu- nerarea visternicilor	2000.—
Cheltueli de birou	650.54
Bilanț-Saldo: Profit curat pe anul 1906	1881.09
Suma: 20867.—	

Pozițiuni de profit.

Saldo transport	1162.20
Interese dela împr. acordate	13587.13
» » împrumuturi a- cordate curente	—.—
Interese dela conturi curente b) cu nemembri	5767.67
Taxe de întreare	350.—
Felurite venituri: din vînzarea cărțicelor	—.—
Suma: 20867.—	

Bilanțul în 31 Decemvre 1906.

Active.

Starea casei în numărare cu finea anului 1906	8954.58
Hîrtii de valoare ale fondului de rezervă după cursul din 31 Decemvre 1906. Carte de depunere	—.—
Alte hîrtii de valoare ale în- soțirii după cursul din 31 Decemvre 1906 Carte de părtașie la Centrală	—.—
Valoarea de bilanț al mobiliilor Restanțe de împrumuturi acor- date scadente și curente	217522.81
Depuneri în conturi curente	—.—
Restanțe în conturi curente la nemembri	105127.27
Restanțe de interese pentru împrum. acordate scadente și curente	2791.50
Fondul de rezervă deșus la însoțire	—.—
Interese plătite înainte (Centr.)	—.—
Interese depe împrum. luate solvite înainte	—.—
Bir de interese depe depuneri	—.—

solvit înainte	—.—
Restanțe de cheltueli de ju- decată	—.—
Suma: 334396.16	
Pasive.	
Starea fondului de rezervă	891.48
» părtașilor	11661.—
» depunerilor	318936.16
» împrumuturilor luate	—.—
Fondul edificiului	—.—
Starea împrumuturilor dela nemembri în cont curent (Centrala)	—.—
Interese plătite înainte pentru împrumuturi acordate	—.—
Bir ce trebuie evaluat și taxe	226.43
Remunerarea propusă pentru visternici pe anul 1906	800.—
Profit curat pe anul 1906	1881.09
Suma: 334396.16	

S'a aprobat de adunarea generală din 16 Iunie 1907 și s'a hotărît a remunera visternicii pentru anul 1906 cu 800 cor., din profitul curat de 1881 cor. 09 b., să se plătească interese cite 6 procente pentru părtașii, iar restul de 1290 cor. 29 b. să se adaugă conform dispozițiunilor statutare la fondul de rezervă.

O. Țurcan, m. p. Adrian Bocca m. p.
Preș. cons. de control. Vice-director.

V. Cilievici m. p. Dr. V. Găina m. p.
Memb. în cons. de cont. Membr. în direc.
Mihail Bocca m. p.
Visternic.

Medicul de copii
Dr. J. Bodea

prim asistent emeritat al spitalului de copii „St. Josef“ din Viena

● locuește începînd cu luna Iunie ●
Rotkirchstrasse No. 14
(lingă teatrul orașenesec).

Intrarea din strada Goethe No. 2.

Ordin. dela 2—4 după prânz.

Cea mai bogată baie feruginoasă în acid carbonic și baie de nămol, hidroterapie rațională, cură de zer și lapte

DORNA

In Carpații Bucovinei

stație a căilor ferate, situată la con-
fluența Dornei și Bistriței aurie 14 oare
depărtare dela București și 11 oare
- - - depărtare dela Liov. - - -

Palate monumentale de cură, apaducte din isvoare alpine, canalizație, lumină electrică, cale pentru biciclete, de două ori pe zi concerte ale muzicii militare dela regimentul din Bistrița, excursiuni în România, Transilvania și Ungaria apropiată cu trăsura, călare și plute. Succese splendide la boale de nervi, boale femești și cele de inimă, la anemie, arteriosclerosă și exodate. Prospecte gratis. Informațiuni medicale se pot lua la medicul stabilimentului de băi cons. imp.

Dr. Arthur Loebel.

„Reuniunea meseriașilor români din Cernăuț și suburbii“

recomandă P. T. public următorii membri meseriași:

Cioplitori de piatră:

Bor Vasile, Clocucica, Nr. 356,
Bor Nicolai, » » 308,
Chițac Nicolai, Cernăuț, Piața princip. 3,
Duninghevici Adolf, Clocucica, Nr. 865,
Lenco Nicolai, » » 565,
Șcurei Ilie, » » 569,
Șcurei Mihai, » » 228.

Cismari:

Dîmbian Stefan, Cernăuț, str. Francisc 98,
Holinschi Ioan, » » Straja 4,
Lazar Grigorie, » » Poștei,
Palagiuc Alex., » » Strugur. 7,
Porfirean Ioan, » » Cuciurmare

Comercianți:

Vistec George, Cernăuț, str. Cuciurmare 22,
Oprea George, » » Stelelor 18.

Dulgheri:

Balanciuc Michail, Roșă-Stînca, Nr. 700,
Bolboacă Michalachi, » » 292,
Cohut Vasile, Mănăstериște, Nr. 371,
Cosma Michalachi, Roșă, Nr. 328,
Costasiuc Dumitru, Clocucica, Nr. 593,
Fochi Nicolai, » » 620,
Ilașciuc Nicolai, Roșă, Nr. 510,
Lencu Michail, » » 1195,
Lencu Petrea, Mănăstериște, Nr. 259,
Lencu Vasile, » » 421,
Leșcinschi George, Cernăuț,
Morariu Dumitru, Roșă,
Morăraș Vasile, » Nr. 1309,
Obertinschi Ioan, » » 310,
Olar Vasile, » » 1302,
Onusiuc Ioan, Roșă-Stînca, Nr. 775,
Onusiuc Teodor, » » 745,
Ostafi Vasile, » » 800,

Prot Grigorie, Roșă Nr. 642,
Scalat Constantin, Roșă-Stînca, Nr. 778,
Scripcar Michail, Roșă, Nr. 877,
Ștefăniuc George, » » 1126,
Ursuleac George, » » 594,
Ursuleac Vasile, » » 1266,
Vrăbiuță Michalachi, Clocucica, Nr. 94.

Frizeri:

Bințișan George, Cernăuț, Piața princip. 3,
Șandru George, Cernăuț, strada Primăriei,
Ursu Alexandru, » Piața principală 3
Ursu Ioan, » » » »

Petrari:

Chiselită Toader, Roșă, Nr. 948,
Chiselită Michail, Roșă-Stînca, Nr. 771,
Hrencu Toader, Roșă, Nr. 895,
Lehniuc George, Roșă-Stînca, Nr. 726,
Lomuș Vasile, Roșă, Nr. 1002,
Ostafi Ioan alui Const., Clocucica, Nr. 500,
Pșenițchi Toader, Roșă, Nr. 115,
Sarafincean Vasile a Stefan, Roșă, Nr. 500,
Ursachi Petru, Roșă, Nr. 635.

Tipografi:

Baltes George, Cernăuț, Piața principală 3,
Bucevschi Dimitrie » » » »
Bezușcu Ieremie » » » »
Drăgulean Vasile, Cernăuț, str. Principală
Feldeorean Ioan, Cernăuț, Piața princip. 3,
Ilcău Traian, » » » »
Roznovan Teodor, » » » »

Zidari:

Abager George, Mănăstериște Nr. 404,
Bolboacă Dumitru, Roșă Nr. 351,
Cerchez Nicolai, » » 131,
Chiselitză Nicolai, » » 1181,

Cohut Petru, Roșă Nr. 949,
Constantinovi Vasile, Roșă Nr. 525,
Cozacuk Leon, Clocucica Nr. 146,
Dancilă Nicolai, Roșă Nr. 1161,
Farmagiu Ioan, Roșă Nr. 1081,
Hrinco Alexandru, Mănăstериște Nr. 30,
Hubca Vasile, Roșă Nr. 498,
Isopenco Ioan, » » 592,
Jitar Nicolai, Roșă Nr. 1223,
Molociuc Gerge, Roșă Nr. 1344,
Ostafi Michalachi, Roșă Nr. 324,
Piteiu George, » » 7,
Piteiu George alui Ilie, Roșă Nr. 479,
Sarafincean Petrea, » » 1319,
Sarafincean Iordache, » » 1247,
Șchiță Vasili alui Vasili, » » 1240,
Scripcar George, » » 943,
Scripcar George, » » 913,
Suchețchi Vasile, » » 727.

Gospodari:

Axenti Nicolai a Vasili, Clocucica Nr. 601,
Cuciurean Michalachi, Roșă Nr. 167,
Jemna Iftemie, Mănăstериște Nr. 167.

Hlușcu Petrea alui Ioan, Cernăuț,
Huțan Petru, Roșă;
Penteleciuc Nicolai, Cernăuț,
Sauciuc Michail, Clocucica,
Șcurei Michail, Mănăstериște.

Palagiuc Constantin, olariu, Cernăuț str.
Rusească Nr. 123;

Ungurean Constantin, cofetar, Cernăuț
Piața principală Nr. 3;

Clain Dionisie, croitor, Mănăstериște;

Gherman George alui Constantin, cără-
midar, Clocucica Nr. 610.

Informațiuni în privința meseriașilor a se adresa la „Reuniunea meseriașilor români“ sau la biroul tipografiei, Cernăuț, Palatul național.

PENTRU COMITET:

George Baltes,
secretar.

Dimitrie Bucevschi,
președinte

Cumpărați numai dela

Prăvălia Românească

CERNAUȚI

piața principală No. 3.

Numai ♦ la ♦ Numai!

O. Andrușca

Cernăuț, strada domnească Nr. 8.

(Prăvălie pentru delicatose și coloniale)

se poate căpăta

Extract din fructe de Morella. — Cel mai fin licor dela renumita firmă Friederic Kafka din Pribram. — Licorul Morella se poate compara cu Cherry Brandy și este cu 50% mai ieftin decit acesta.

Prăvălia B. Baltinester iun., Cernăuț

Telefon Nr. 301

Strada Enzenberg Nr. 3.

Telefon Nr. 301

aduce respectuos la cunoștință sosirea celor mai noi articoli pentru primăvară.

Depositar de mărfuri din fabricele c. r. de curte:

Pălării: Fabrica lui I. Heinric Ita, Viena; Iosif Pichler și fii, Graz;

Păpucării: Fabrica lui Anton Capek, Viena; F. L. Popper, Chrudim.

Fabricatele cele mai fine din țară și străinătate:

Pentru dame și copii:

Păpucării
Pălării
Mănuși
Umbrele și parapleuri
Tășcuțe și punguțe
Călțuni
Peptene și perii de cap
Călțavete

Briie
Capițe
Haine și jachete pentru copii
Jupone de dame (Damen Jupons)

Parfumuri, soponuri etc.
Revolvere, Utensilii de vinat
și munițiune.

Pentru domni:

Lingerie
Pălării de pislă și jobenuri
Legători de git
Mănuși
Ghete
Pantofi
Bețe și parapleuri
Batiste de nas

Cepițe
Pachioște
Ciorapi

Articole pentru călătorie,
sport și Tenis și ghete pentru Tenis
Punguțe și tășcuțe pentru bilete
de visite, scrisori și monede

SCHMIEDT & FONTIN

◆ magazin cu drogue, chemicalii, vâpseli și parfumerii. ◆

Strada principală Nr. 12. CERNĂUȚ, Strada principală Nr. 12.

Centrala: str. principală Nr. 12. — Filiale: str. principală Nr. 2 și str. primăriei Nr. 10. — Sucursală la Cîmpulung.

Toate feliurile de mărfuri de farmacie concesse droguștilor.

Preparate nutritive pentru copii și bolnavi.

Contra tusei și răgușelei:

Bomboane de Aibisch, de salmiac și de maș și din extract
de ceapă, pastile de Ems.

Specialități neîntrecute pentru stărpirea insectelor, guzanilor
și a șoarecilor, soluții de aur și argint în calitate superioară.

Toate feliurile de articoli de fotografie. Săpunuri de toaletă
din țară și străinătate.

Cernele, ceară roșie, culori și vâpseli, utensilii pentru desen și pictură

Pentru pictură în email: Obiecte de ton, palete, vâpseli pentru
email și toate celelalte utensilii.

Pansamente medicale. Saltele pentru paturi.

Pentru băi: pucioasă, bile feruginoase, sodă, coajă de stejar,
sare de mare, extract de conifere, sare de Franzenthal și de
nămol feruginos etc.

Requisite de feliurite ferestrele mici.

Săpunuri renumite, scrobeală, sineală, sferi pentru uscatul
●● rufelor și cerneală pentru a semna rufele. ●●

Comandele din provincie se efectuează repede.

Catalogul prăvăliei și cartoane cu mostre de vâpseli la dispoziția interesenților.

👉 **Cețiți și abonați „Apărarea Națională“.** 👈

„La emblema englezăscă“ CURTEA SALTER

Binevoii a lua la cunoștință că firma

„La emblema englezăscă“ CURTEA SALTER, strada principală Nr. 8

și-a deschis espoziția sa de

🌸 🌸 **juării pentru copii și de obiecte pentru Crăciun.** 🌸 🌸

Publicul este respectuos rugat a se infățișa spre a lua aceste obiecte în privire. Din cauza
imbulzei mari din acest sezon e consult ca fiecare doritor să-și facă cumpărăturile necesare depe acum.

In ferestriele prăvăliei sunt espuse obiecte începînd de la prețul deja de 25 cr., cari sunt potrivite
pentru cadouri de Crăciun.